

Key words: market, agricultural produce, volumes of realization, user.

УДК: 330.14:334.72 (477)

Чаплінський В.Р., асистент кафедри економіки підприємства

ОСНОВНІ ФОНДИ ТА ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

Виготовлення будь-якої продукції здійснюється в процесі взаємодії робочої сили та певних засобів виробництва, що складаються із засобів та предметів праці.

Ключові слова: основні засоби, основні фонди, оборотні фонди.

Постановка проблеми. Одним із найважливіших факторів підвищення ефективності виробництва являється забезпеченість їх основними фондами в необхідній кількості та асортименті та більш повне їх використання. Об'єкти основних фондів становлять основу будь-якого виробництва, в процесі якого створюється продукція, надаються послуги і виконуються роботи. Основні фонди займають основну питому вагу в загальній сумі основного капіталу господарюючого суб'єкта. Частка основних фондів у загальній вартості коштів підприємств сягає в середньому близько 70 відсотків. Це зумовлює необхідність суворого обліку їх використання, як однієї з важливих складових стану економіки фірм. Від їх кількості, вартості, якісного стану, ефективності використання багато в чому залежать кінцеві результати діяльності господарюючого суб'єкта. Стан, характер відтворення та рівень використання основних фондів є найважливішим аспектом аналітичної роботи, тому що основний капітал є матеріальним виразом науково-технічного процесу головного чинника підвищення ефективності виробництва.

Метою роботи було теоретичне дослідження економічної сутності основних фондів підприємства.

Обговорення результатів дослідження. Дослідженням даної тематики займалися наступні науковці: В.Я. Иохин, А.С. Булатова, А.С. Сафронова, Н.В. Колчина, Г.Б. Поляк.

Засоби праці являють собою виробничі ресурси, за допомогою яких відбувається обробка або переробка, виготовлення предметів праці. Певний, відповідно сформований комплекс засобів праці, що підприємство застосовує для виготовлення продукції (виконання робіт, надання послуг), становить його основні засоби [1,5].

Основні засоби - це матеріальні ресурси, які підприємство утримує з метою використання в процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних та соціально - культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких становить більше одного року.

До основних засобів підприємства належать: земельні ділянки, капітальні витрати на поліпшення земель, будинки, споруди, передавальні пристрої, машини та обладнання, транспортні засоби, інструмент, прилади, інвентар, робочі та продуктивні тварини, багаторічні насадження, інші основні засоби.

Сукупність основних засобів підприємства, що мають обмежений термін корисного використання, становить його основні фонди. До складу основних фондів підприємства не

належить земельні ділянки, оскільки строк корисного використання їх не обмежений.

Головним визначальною ознакою основних фондів Виступає спосіб перенесення В ар ГОСТІ на продукт - поступово: протягом ряду виробничих циклів, частинами (у міру зносу) [2, 4]. Знос основних фондів враховується за встановленими нормами амортизації, сума якої включається в собівартість продукції. Після реалізації продукції нарахований знос накопичується в особливому амортизаційному фонді, який теоретично призначається яли нових капітальних вкладень. Таким чином, одноразово авансована вартість у статутний капітал (фонд) у частині основного капіталу здійснює постійний кругообіг, переходячи з грошової форми в натуральну, в товарну і знову в грошову. У цьому поліп полягає економічна сутність основних фондів.

При великих масштабах використовуюваного основного капіталу великі і найбільші підприємства мають можливість за рахунок коштів амортизаційного фонду фінансувати не тільки просте, але і в значній мірі розширене відтворення засобів праці.

Процес відтворення основного капіталу являє собою основу життєдіяльності та ефективності виробництва. Його рух регулюється і контролюється на всіх рівнях управління господарством.

Предмети праці являють собою виробничі ресурси, які є матеріальною основою для створення нової продукції. Вони беруть участь і повністю споживаються лише в одному виробничому процесі і формують оборотні фонди підприємства [5,6].

Оборотні фонди - це частина виробничих фондів підприємства, що повністю споживається протягом одного виробничого циклу, змінюючи свою натуральну форму, розміри і властивості, і переносить свою вартість на вартість виготовленої продукції відразу в повному обсязі. До оборотних фондів підприємства належать запаси сировини, матеріалів, напівфабрикатів, палива тощо. Під час виготовлення продукції вони беруть участь і повністю споживаються в одному виробничому процесі, змінюють свою форму та властивості, а їхня вартість відразу повністю включається до вартості виготовленої продукції, виконаних робіт, наданих послуг [3].

Сукупність основних та оборотних фондів підприємства становить його виробничі фонди. Більша частка у складі виробничих фондів виробничого підприємства припадає на основні фонди. Від оснашеності основними фондами та їхнього ефективного використання вирішальною мірою залежать обсяги випуску підприємством продукції (надання послуг, виконання робіт) та пов'язані з ними остаточні результати його діяльності. Склад, стан і структура основних фондів визначають характер матеріально-технічної бази виробничого підприємства.

Висновки. Економічна сутність основних засобів підприємств займає ключове значення у їх діяльності. Підвищення ефективності використання основних фондів у даний час, коли в країні спостерігається повсюдний і глобальний спад виробництва, має величезне значення. Основні фонди є активним елементом виробництва і при правильному їх використанні не тільки забезпечують створення товарів, але і сприяють поліпшенню умов праці працівників. Будь-який комплекс заходів щодо поліпшення використання виробничих потужностей і основних фондів, повинний передбачати забезпечення росту обсягів виробництва продукції насамперед за рахунок більш повного й ефективного використання внутрішньогосподарських резервів і шляхом більш повного використання машин і устаткування, підвищення коефіцієнта змінності, ліквідації простоїв, скорочення термінів освоєння знову вводимих у дію потужностей.

Список використаних джерел

1. Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства. - 4-е вид., Доп. і перераб. -Мн.: Нове Знання. 2000.
2. Савицька Н.В. Фінансова діяльність та ділова активність // Консультант, № 8, 1999, с.56-64.
3. Фінанси підприємств / Н. В. Колчина, Г. Б. Поляк, Л. П. Павлова та ін; Під ред Н. В. Колчина, - 4-е вид., Перераб. і доп .- М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007.
4. Фінанси / За ред. Л.А. Дробозиной .- М: ЮНИТИ, 2008.
5. Економіка підприємства / За ред. Н. А. Сафронова .- М.: МАУП, 2002.
6. Економіка / Под ред. А. С. Булатова .- М.: МАУП, 2003.

Annotation. Making of any products comes true in the process of cooperation of labour for ce and certain capital goods that consist of facilities and articles of labour.

Key words: the fixed assets, capital assets, floating assets.